

Mustaqillik huquq demakdir

НУҚУҚ

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI BOSH
PROKURATURASINING
NASHRI

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan www.huquq-gazeta.uz

2011-yil 3-mart, №09 (738)

Жараён

Тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, айниқса, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолиятини ривожлантириш ҳар қандай мамлакатнинг иқтисодий юксалишида энг муҳим омиллардан бири бўлиб келган.

Тадбиркор ҳуқуқи қонун ҳимоясида

Бугунги кунда мамлакатимиз иқтисодиётини ривожлантириш, аҳолини иш билан таъминлаш, халқимизнинг турмуш фаровонлигини оширишда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлар тобора салмоқли аҳамият касб этмоқдалар. Шунинг учун ҳам бугун юртимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, уларни ҳар томонлама ривожлантириш орқали мазкур соҳанинг мамлакат иқтисодиётидаги улушини қўпайтиришни таъминлаш ишлари изчил давом эттирилмоқда.

Жорий йилнинг "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб эълон қилиниши муносабати билан соҳа фаолиятини амалга оширишда давлат органларига улкан масъулият юланди. Давлат органлари тадбиркорлик субъектларини рўйхатга олиш, тегишли ҳужжатларни расмийлаштириш, уларга экспорт-импорт операцияларини амалга оширишда, ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш ва бошқа ишларида яқиндан ёрдам беради. Бу борада прокуратура органлари ҳам алоҳида аҳамият касб этади. Шу муносабат билан прокуратура органларининг тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлашдаги ўрни ҳақида Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жағият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш бошқармаси бошлиғи **Ислом ЖАСИМОВ**га бизни қизиқтирган саволлар билан мурожаат қилдик:

— **Мамлакатимизда кичик бизнес субъектлари ва хусусий тадбиркорларликни ривожлантириш, шунингдек, тадбиркорнинг ҳуқуқий ҳимоясини янада кучайтириш муҳим аҳамият касб этмоқда. Бунинг учун тадбиркорлар аввало, нимага аҳамият беришлари лозим?**

— Тадбиркорлик фаолияти билан боғлиқ қонунчиликни тақомиллаштириш ва уларни эркинлаштириш бугунги кунда ўта муҳим ҳуқуқий масалалардан бири бўлиб қолмоқда. Маълумки, мамлакатимизда тадбиркорликни жадал ривожлантиришни таъминлаш ҳамда тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоясини янада кучайтириш масаласи Президентимиз Ислом Каримов томонидан 2010 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш аянлари ва 2011 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузасида яна бир бор алоҳида қайд этиб ўтилди. Ушбу мажлис қарорига асосан 2011 йилнинг энг устувор йўналишларидан бири кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг жадал ривожлантирилишини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, шу асосда аҳолининг бандлиги ва фаровонлигини ошириш муаммоларини ҳал этиш белгиланди. Бу эса ўз навбатида прокуратура органлари олдида турган тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш вазифасига ўта масъулиятли ва таъсирчан ёндашушни тақозо этади.

(Давоми 3-бетда)

Парламентда

Репродуктив саломатлик муҳофазаси

Жорий йилнинг 1 март куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитаси томонидан "Репродуктив саломатликни муҳофаз қилишнинг ҳуқуқий асосини тақомиллаштириш - соғлом авлодни шакллантиришнинг ишончли омили" мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Давра суҳбатига Қонунчилик палатаси депутатлари, Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитаси аъзолари, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Республика аҳоли репродуктив саломатлик маркази, Тошкент шаҳридаги барча тиббиёт олий ўқув юртлири, акушерлик ва гинекология кафедралари, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Адлия, Молия, Иқтисодиёт вазирликлари, Республика маънавий тарғиботи маркази, "Қамолот" ЁИХ, "Соғлом авлод учун", "Маҳалла" жамғармалари маъсул ходимлари ва оммавий ахборот воситаларининг вакиллари иштирок этдилар.

Даставвал, маърузачиларнинг юртимизда аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизмат сифати, репродуктив саломатликни мустаҳкамлаш борасида амалга оширилаётган ислохотлар хусусидаги фикр-мулоҳазалари тингланди.

Сўзга чиқанлар, шунингдек, мамлакатимизда оналар ва болалар ўлимини камайтириш, аҳолини юқумли, вирусли ва ўта хавфли инфекциялардан ҳимоя қилиш, касалликларнинг олдини олиш, атроф-муҳит ҳамда экологик хавфсизликни таъминлаш борасидаги профилактик чоралар самарадорлигини оширишга алоҳида эътибор қаратдилар.

Маълумки, бу соҳадаги ижтимоий муносабатларни тартибга солиш учун 13 та қонун, Президентимизнинг қатор Фармон ва қарорлари бу борадаги ислохотларда муҳим ўрин тутиб келмоқда. Шу боис, бу ҳужжатлар, аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизмат даражасини яхшилаш, репродуктив саломатликни мустаҳкамлаш учун барча қишлоқ врачлик пунктлари, скрининг, перинатал марказлари фаолиятини янада тақомиллаштиришга ҳисса қўймоқда.

Шунингдек, аҳолининг репродуктив саломатлиги билан

Ўткиржон ДЕХҚОНОВ,
"Нуқуқ"

боғлиқ тиббий саводхонлик ва маданиятни янада ошириш, ёшларнинг ҳаёт тарзига жиддий эътибор қаратиш, ҳар бир инсоннинг соғлиғи билан боғлиқ масалаларда соғлиқни сақлаш тизими хизматидан фойдаланиш ҳуқуқи, энг муҳими эса, соғлом оилани шакллантиришга қаратилган меъёрий-ҳуқуқий базани яратиш, инсоннинг репродуктив саломатлигини яхшилаш ва репродуктив ҳуқуқи билан боғлиқ муносабатларни тегишли қонунлар билан тартибга солиш лозим бўлади.

Бу борада қўмита депутатлари ташаббуси билан ишлаб чиқилган "Ўзбекистон Республикаси Фуқароларининг репродуктив саломатлигини муҳофаз қилиш тўғрисида" ги Қонуни лойиҳасини маромига етказиш юзасидан ҳам фикрлар билдирилди.

Давра суҳбати якунида Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитасининг соғлиқни сақлаш соҳасининг ҳуқуқий базасини янада тақомиллаштиришга қаратилган амал тавсиялари қабул қилинди.

Ҳамкорлик

Хавфни даф этиш йўлида

Терроризм деган бало ҳозирги кунларда бутун жаҳон халқлари бошига улкан хавф солиб тургани сир эмас. Уни ер юзидан бутунлай сулуриб ташлаш барча халқлар ва давлатлар олдигаги биринчи галаги вазифага айланган. Хайриятки, терроризмга қарши курашда гнёўванлик молдаларининг ноқонуний савдосига барҳам бериш, жиний йўл билан топилган даромадларни легаллаштириш олдига тўсиқ қўйиш лозимлигини жаҳон ҳамжамияти тўлиқ англаб етди. Зеро, фақат шундай қилингандагина терроризм гуллаб-яшнамасдан, ўз-ўзиндан қуриб кетади. Шу мақсадда жаҳонда жуذا катта ишлар амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси ҳам бу жараёндан четда тургани йўқ. Яқинда, яъни шу йилнинг 17-18 февраль кунлари Озарбайжон Республикаси Марказий Банки хузуридаги Молиявий мониторинг хизмати директори жаноб А.Гасимовнинг тақлифига биноан Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси хузуридаги СВОЖДЛҚК Департаменти вакили Боку шаҳрида бўлиб ўтган, жиний даромадларни легаллаштириш ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш масалаларига бағишланган ҳудудий конференцияда иштирок этиб қайтди.

Ушбу тадбирда, шунингдек, Болгария, Венгрия, Грузия, Исроил, Қозғистон, Қирғизистон, Латвия, Молдова, Польша, Руминия, Россия, Сербия, Словения, Тожикистон, Туркия, Украина, Чехия ва Эстония давлатлари молиявий разведка бўлинмалари вакиллари иштирок этдилар.

Конференцияда Базель бошқарув институти, Жиний даромадларни легаллаштириш ва тер-

Шахрух ТАШНАЗАРОВ,
СВОЖДЛҚК Департаментининг Халқаро алоқалар бўлими катта инспектори

роризмни молиялаштиришга қарши курашиш чораларини баҳолаш бўйича Европа кенгаши экспертлар қўмитаси, (МАНИВЭЛ) Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти (ЕХХТ), БМТнинг наркотик моддалар ва жиноятчиликка қарши курашиш бошқармаси ҳамда АҚШнинг халқаро тараққиёт бўйича агентлиги (ХТБА - USAID) вакиллари экспертлар сифатида сўзга чиқдилар.

Ушбу конференцияни ўтказишдан кўзланган асосий мақсад жиний даромадларни легаллаштириш ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш соҳасида турли мамлакатлар тузилмалари вакиллари ўртасида халқаро ҳамкорлик ришталарини боғлаш, шунингдек, тажриба ва фикр алмашиш учун имкониятлар яратишдан иборат эди.

Иштирокчилар мамлакатларнинг молиявий разведка бўлинмалари ўртасидаги халқаро ҳамкорлик, замонавий тадқиқотлар ва типологиялар, жиний даромадларни легаллаштириш ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш соҳасидаги янги аёнчалар ҳамда миллий ахборот базаларини шакллантириш муаммоларини муҳокама этдилар.

Конференция доирасида жиний даромадларни легаллаштириш ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш миллий тизимлари, молиявий разведка бўлинмалари олдида турган вазифалар, МРБларнинг жиний даромадларни легаллаштириш ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш соҳасига жалб этилган миллий ва чет эл адвокатли органлари билан ҳамкорлиги хусусидаги ахборотлар тингланди.

Обуна — 2011

Ҳурматли юртдошлар!

2011 йилда ҳам "НУҚУҚ" газетаси Сизнинг энг яқин ҳамкорингиз бўлиб қолади. Газетамизга барча почта бўлимларида обуна бўлишингиз мумкин. **ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА!**

НАШР ИНДЕКСИ — 231

Сурхондарё вилоят прокуратураси томонидан Ўзбекистон Республикасининг "Фуқароларнинг муурожаатлари тўғрисида"ги ва "Прокуратура тўғрисида"ги Қонунлари ҳамда соҳавий буйруқлар талаблари асосида фуқаролар муурожаатларига алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда.

Бефарк бўлмайлик

Р.РИЗАКУЛОВ,
Сурхондарё вилоят прокуратураси бўлим прокурори

Хусусан, 2010 йилда "Фуқароларнинг муурожаатлари тўғрисида"ги Қонун ижроси юзасидан тегишли тартибда текширишлар ўтказилди. Аниқланган қонунбузилиши ҳолатлари бўйича 68 нафар мансабдор шахсга нисбатан маъмурий ишлар кўзга тилиб, фуқароларнинг муурожаатларини кўриб чиқиш натижаси бўйича ғайриқонуний ҳужжатларни бекор қилиш юзасидан 49 та протест келтирилди. Қонунбузилиши, унинг келиб чиқиш сабабларини бартараф этиш юзасидан 20 та тақдиминома киритилиб, 36 нафар мансабдор шахсга оғохлантириув эълон қилинди. 134 нафар шахсга нисбатан маъмурий ва 51 нафарига нисбатан интизомий ишлар кўзга тилиди. Судларга 175 млн. 545 минг сўмлик 195 та ариза киритилиб, жиддий қонунбузилиши ҳолатлари юзасидан 41 та жиноят ишлари кўзга тилиди.

Шунингдек, муурожаатлар юзасидан жиноят, фуқаролик ва ҳўжалик ишларини ўрганиш натижасига кўра, апелляция тартибида 5 та, кассация тартибида 7 та ва назорат тартибида 13 та протестлар келтирилди. Утган йили муурожаатларни кўриб чиқиш натижаси бўйича жами 943 нафар фуқаронинг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Масалан, фуқаро М.Жўраева ва бошқаларнинг Узун туманидаги собиқ Б.Омонов номли ширкат ҳўжалигидан пай улушларини ололмаётганликлари ҳақидаги муурожаатлари туман прокуратураси томонидан ўрганилиб чиқилди ва 6,7 млн. сўм пай улуши ҳўжаликнинг 426 нафар азвосига Б.Омонов номли ширкат ҳўжалигини тутатиш комиссиясининг ОАТБ "Агробанк" туман филиалидаги ҳисоб рақамидан ундириб берилди. Тутатиш комиссияси раиси Ш.Тўраева ва бош ҳисобчиси Н.Мирзевларга нисбатан маъмурий иш кўзга тилиди.

Жаркўрган туман прокуратураси томонидан М.Мусаллаев ва бошқаларнинг туман йўл ҳўжалиги пудрат таъмирлаш корхонасидан иш ҳақларини ололмаётганликлари ҳақидаги муурожаатлари ўрганилиб, 21 нафар ишчининг 29,9 млн. сўмлик иш ҳақи ундириб берилди.

Бундан ташқари, вилоят прокуратураси томонидан Қизилқум туманидаги Содиқ Хайитов номли фермер ҳўжалиги бошлиғи А.Сатторовнинг фермер ҳўжалиги тасарруфиддаги "Класс Доминатор" ғалла ўриш комбайни билан 2008 йилда хизмат кўрсатган фермер ҳўжаликлари тўловларини амалга оширмаганлиги ҳақидаги муурожаати бўйича 21 та ҳўжалик субъектидан 52,8 млн. сўмни ундириш ҳақида вилоят ҳўжалик судига ариза киритилди. Суд томонидан ариза қаноатлантирилиб, фермер ҳўжалигининг ҳуқуқи тикланди.

Бойсун туман прокуратураси томонидан туман ҳокимлигида ўтказилган текширишда, 18-умумий ўрта таълим мактаби ўқитувчиси Б.Алиевнинг ўз вазифасидан ноқонуний бўшатилганлиги ҳақидаги муурожаати узрли сабабларсиз рад этилганлиги аниқланди. Туман прокуратураси томонидан Б.Алиевнинг ишдан бўшатилганлиги ҳолати юзасидан тўпланган ҳужжатлар ўрганилганда, у мактаб директорининг 2008 йил 1 декабрдаги буйруғи билан Меҳнат кодексининг тегишли модда ва бандлари зид равишда ишдан бўшатилганлиги аниқланди. Ушбу ҳолат юзасидан протест келтирилиб, қаноатлантирилди. Б.Алиев вазифасига тикланди.

Вилоят прокуратурасига муурожаат қилган фуқаро Р.Жўрақулов бўлса, Олтинсой туманидаги "Жобу" маҳалласи тоза ичимлик суви билан таъминланishi дастурига киритилиб, "Бах-Дил-Бой" фирмаси тендер танлови ғолиби бўлган бўлса-да, маҳалла тоза ичимлик суви билан таъминланмаётганлигини кўрсатган. Муурожаат юзасидан ўтказилган текширишда, маҳаллани ичимлик суви билан таъминлаш учун ишоотлар қурилиши бўйича ўтказилган тендерда Жаркўрган туманидаги "Бах-Дил-Бой" кичик корхонаси ғолиб деб топилгани, 63 млн. сўмлик ишлар бажарилishi назарда тутилган бўлса-да, корхона томонидан 25,2 млн. сўмлик бажарилмаган ишларнинг бажарилганлиги ҳақида сохта ҳужжат тўзилиб, маблаглар корхона мансабдорлари томонидан ўзлаштириш йўли билан талон-тороҳ қилинганлиги аниқланди.

Вилоят прокуратураси томонидан кичик корхона масъул мансабдор шахслари ва давлат қабул комиссияси аъзоларига нисбатан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши кўзга тилиб, айбдор шахсларга нисбатан жазонинг муқаррарлиги таъминланди.

Қонунийлик кафолати

Мамлакатимизда амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ ислохотлари қонун устуворлигини таъминлаш, қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш, жиноятчилик ҳамда ҳуқуқбузарликларнинг олинishi олишга қаратилган.

Бунда аҳолининг ҳуқуқий саводхонлиги, маданиятини юксалтириш баъорбариди уларда қонунга итоаткорлик ҳиссини тарбиялаш, қонунлар ижроси доимий назоратда эканига ишонч ҳосил қилдириш муҳим ҳисобланади. Бу борада прокуратура органлари зиммасига ҳам катта масъулият юкланган.

Янгиариқ туман прокуратураси томонидан Республика Бош прокурорининг "Прокуратура органларининг қонунчилик тарғиботи ва қонун ижодкорлиги фаолиятида иштирок этиш борасидаги вазифалари тўғрисида"ги Буйруғининг ижроси юзасидан тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилишга қаратилган қонунчилик ҳужжатлари тарғиботида алоҳи-

да эътибор қаратиб келинмоқда.

Жорий йилнинг "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб эълон қилиниши муносабати билан туман прокуратураси биносиди марказ ташкил қилинди. Марказнинг асосий вазифаси сифатида Бош прокурорнинг соҳавий буйруқ ва кўрсатмалари, вилоят прокуратурасининг топишириқ ва йўналтирувчи хатлари асосида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи, назорат қилувчи органлар, ўзини-ўзи бошқариш идоралари, жамоат бирлашмаларининг қонунчилик тарғиботи борасидаги фаолиятини мувофиқлаштириш, йўналишлар бериш, янги қабул қилинган қонун ва норматив ҳужжатларнинг моҳиятини меҳнат жамоалари, таълим муассасалари ҳамда кенг жамоатчилик ўртасида мунтазам тарғиб қилиш белгиланган.

Марказда жорий йилнинг 10 февраль куни тадбиркорлар ва тижорат банклари раҳбарларининг учрашуви ташкил этилди. Тадбирда "Янгиариқ парранда" фермер ҳўжалиги раҳбари А.Ибодуллаев ва аяка тадбиркор Ш.Бобожоновлар

Максуд ИСКАНДАРОВ,
Янгиариқ туман прокурори

паррандачиликни янада ривожлантириш бўйича имтиёзли кредит олмоқчи эканликлари, бу борада амалий ёрдам зарурлигини билдиришди. Ушбу тадбиркорларга хизмат кўрсатувчи банк бошқарувчиларига кредит пакетини расмийлаштириш учун зарурий ҳужжатларни тайёрлашда амалий ёрдам бериш ва кредит ажратиш бўйича топишириқлар берилиб, ижроси назоратга олинди.

Бундан ташқари, "Ёқут пласс сервис" хусусий корхонаси раҳбари М.Маткаримов корхонасига қўшимча бино қуриш учун ер ажратиш бўйича дуч келаётган айрим муаммоларини баён қилди. Бу бўйича туман бош архитектори Ш.Каримов зарур ҳужжатлар тайёрлашни, тегишли ташкилотларга таклиф киритилганини, тез орада туман ҳокимининг қарори қабул қилинишини билдириди. Тадбирда тадбиркорларни қийнаётган муаммолар, уларнинг ечимлари муҳокама қилиниб, амалий ёрдам беришга келишиб олинди.

Вазифалар белгилаб олинди

2011 йил 28 февраль куни халқ депутатлари Жиззах вилоят Кенгашининг навбатдаги сессияси бўлиб ўтди. Унда Жиззах вилоят прокурори П.Бобожоновнинг "Вилоят прокуратураси органларининг қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш, жиноятчилик ҳамда ҳуқуқбузарликларнинг олинishi олиш борасида 2010 йилдаги фаолиятини якунарига доир ахбороти тингланми.

Дилшод БОЙНАЗАРОВ,
Жиззах вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

рилганлиги қайд этилди. Қишлоқ ҳўжалиги соҳасида қонунлар ижросини назорат қилиш, деҳқон ва фермерларнинг ҳуқуқларини ҳимоялаш, қишлоқ жойларига уй-жой, ижтимоий инфратузилмалар ва ишлаб чиқариш объектиларини барпо этиш, ушбу соҳалардаги суимстволчиликларга барҳам бериш борасидаги фаолият ҳамда олдинда турган вазифаларга ургу берилди.

Ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш, иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларини модернизация қилиш, тўлов ва шартнома интизомини мустаҳкамлаш асосида нақд пулнинг банкдан ташқари айланмасини қисқартиришга оид қонунчилик ўтраси устидан назорат масалаларига алоҳида тўхталиб ўтилди.

Шунингдек, вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, жиноятчиликка қарши курашиш борасидаги фаолиятини мувофиқлаштириш, криминоген вазиятнин янада барқарорлаштиришга жамоатчиликни кенг жалб этиш вазифалари кўрсатиб ўтилди.

Ахборот юзасидан халқ депутатлари вилоят Кенгаши тегишли қарор қабул қилди.

Юрт тинчлиги йўлида

Бугунги осудалик, осмонимизнинг мусаффолигига Миллий армиямизнинг ўрни ва аҳамиятини ҳеч нарса билан тенглаштириб бўлмайди. Буни тушунган ҳар бир инсон ҳарбийларнинг шарафини ва машаққатли фаолиятларини юқори баҳолай олади.

асосидаги ҳарбий хизматчилар иштирок этишди.

Тадбирда дастлаб сўзга чиққан Самарқанд ҳарбий прокурори И.Зоиров Президентимиз Ислон Каримовнинг Олий Махлис палаталари қўшма мажлисида сўзлаган "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" деб номланган маърузаси мазмун-моҳияти, аҳамияти ҳақида тўхталиб ўтди.

Шунингдек, тадбирда Самарқанд гарнизони бошлиғи И.Абдурахмонов, Марказий ҳарбий округ сержантлар тайёрлаш мактаби бошлиғи Б.Мискинов, Н-ҳарбий қисм командирининг тарбиявий ишлар бўйича уринбосари З.Рўзиевлар маъруза қилишди.

— Сўнги йилларда халқоравий диний-экстремистик ва терро-

Шухрат КАРИМОВ,
Самарқанд ҳарбий прокурорининг ёрдამчиси

ристик ташкилотлар кўпгина давлатлар учун катта муаммага айланаб бормоқда, — дейди подполковник Зафар Рўзиев. — Мамлакатимиз дунё миқосида халқоравий террористик ташкилотларга қарши фаол кураш олиб бораётган давлат сифатида тан олинган. Албатта, бу халқоравий террористик ташкилотлар режаларига зид. Шунинг учун ҳар бир жараёнга ҳушёр нигоҳ билан қарайлик. Ҳарбийларга давлатимиз ҳам, халқимиз ҳам ишонди ва суянади.

Шунингдек, конференция давомида ҳарбий хизматчининг бурчи, унинг вазифалари, маънавий-ахлоқий қарашлари хусусида ҳам сўз борди. Тадбир қизиқарли савол-жавобларга бой бўлди.

Ислоҳотларнинг муҳим босқичи

Ўзбекистон Республикаси ўз мустақиллигини қўлга киритган дастлабки кунларда оқоқ фуқаролик жамиятини шакллантириш ва ҳуқуқий демократик давлат қуриш йўлидаги ислоҳотларни амалга ошира бошлади. Фуқаролик жамиятини эса давлат функцияларини амалга оширишга кўмаклашувчи турли ҳил нодавлат ташкилотлари ва идораларисиз тасаввур қилиш қийин.

Давлат ҳокимияти органларининг, давлат қурилишининг таркибий қисми бўлган фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органларига муносабатининг қонунийликда акс эттирилиши, фуқаролар ўзини-ўзи бошқариш органларига нисбатан давлат кафолатининг мавжудлигини эътироф этади.

1999 йил 14 апрелда Ўзбекистон Республикасининг янги тахрирдаси "Фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари тўғрисида"ги Қонунда фуқаролар йиғини, фуқаролар йиғини кенгаши ва фуқаролар йиғини раиси (оқсоқол)нинг ваколатлари аниқлаштирилган ва кенгайтирилган. Ушбу вазифаларни баҳаришда маҳалла раислари ва уларнинг маслаҳатчилари муҳим ўрин тутди. Шундай экан, "Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқол)нинг ваколатлари аниқлаштирилган ва кенгайтирилган" қонун ҳужжатларини тақомиллаштириш ҳам бугунги кунда муҳим ҳисобланади.

Президентимиз Ислоҳот Каримов 2010 йил 27 январьдаги Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги "Мамлакатимизни модернизация қилиш ва кучли фуқаролик жамияти барпо этиш - устувор мақсадимиздир" номли маърузасида "маҳалла фаолиятининг ҳуқуқий базасини тақомиллаштириш, унинг самарали фаолият юриши механизми ва ваколатларини кенгайтириш" ва "оқсоқоллар ва уларнинг маслаҳатчиларини эътиборга олиш" муносиви номзодлар сайланиши таъминлайдиган фуқаролар йиғини раислари (оқсоқоллар) ва уларнинг маслаҳатчиларини сайлаш тизимини янада тақомиллаштириш талаб этилмоқда" деган эътибор.

Шу борада "Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқол) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида"ги Қонунни тақомиллаштириш юзасидан қуйидаги тақлифларни билдираимиз. Жумладан, қонуннинг "Фуқароларнинг фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайловида иштирок этиш ҳуқуқи" деб номланувчи 4-моддасига "Суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган фуқароларнинг фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайловида иштирок этиши мумкин эмас"лиги мустаҳкамланган. Ушбу моддани "Суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган, шунингдек, суд ҳукми билан озодликдан маҳрум этиш жойларида сақланаётган шахслар фуқароларнинг фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови мумкин эмас"лиги мумкин эмас" деб янги тахрирда ўзгартириш керак деб ҳисоблаймиз. Зеро, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 117-моддасида "Суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган фуқаролар, шунингдек, суд ҳукми билан озодликдан маҳрум этиш жойларида сақланаётган шахслар сайланиши мумкин эмас ва сайловда қатнашмайди. Бошқа ҳар қандай ҳолларда фуқароларнинг сайлов ҳуқуқларини тўғридан-тўғри ёки билвосита чеклашга йўл қўйилмайди" деб мустаҳкамланган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 105-моддаси ҳамда юқоридаги қонуннинг 6-моддасига асосан Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари 2,5 йил муддатга сайланиши белгиланган. Фикримизча, ушбу муддатни 5 йилга узайтириш мақсадга мувофиқ. Бу эса маҳалла оқсоқоллари ва маслаҳатчилари томонидан ўз вазифаларини самарали амалга оширишда муҳим ҳисобланади.

Худойберди НОРҚОБИЛОВ,
Зарафон шаҳар прокурори

ланган бўлиб, уларнинг маслаҳатчиларига қўйилган талаблар белгиланмаган. Фикримизча, қонунда Фуқаролар йиғини раиси маслаҳатчилари вазифасига номзодларга қўйилган талаблар ҳам белгиланиши керак.

Маълумки, сайлов қонунчилигини бузиш илҳимий ҳаффи қилмиш ҳисобланади. Шу сабаб ушбу ҳуқуқбузарлик учун Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига жавобгарлик белгиланган. Жумладан, унинг 146-моддаси "сайлов ёки референдум ташкил қилиш, уларни ўтказиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш" деб номланади. Яъни, сайлов ёки референдум ташкил қилиш, уларни ўтказиш вақтида мансабдор шахслар, сиёсий партиялар ёки фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органларининг вакиллари ёки сайлов ёхуд референдум комиссиялари аъзолари томонидан овоз беришининг яширинлигини бузиш, сайлов ёки референдум ҳужжатларини қалбақлаштириш, сайлов ёки имзо варақаларига сохта ёзувлар киритиш, берилган овозларни атайлаб нотўғри ҳисоблаганлик учун жиноий жавобгарлик белгиланган.

Хулоса қилиб айтганда, ушбу соҳага оид қонунчиликни тақомиллаштириш, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари баҳариданга вазифалари доирасини кенгайтириш, уларга давлат ваколатларининг бир қисmini босқичма-босқич топшириш, энг муҳими, аҳолининг илҳимий манфаатларини янада тўлароқ ифода-лаш ва ҳимоя қилишда нодавлат, жамоат тузилмаларининг ҳуқуқ ва мавқеаларини ошириш демократик ислоҳотларининг самарали амалга оширилишида муҳим аҳамият касб этади.

Фермерлар ҳуқуқлари — ҳимояда

/Давоми. Бошланғич 5-бетда/

Фермерларга лизинг асосида қишлоқ ҳўжалиги техникалари етказиб бериш ва қишлоқ ҳўжалиги техникаларидан фойдаланишда мутасадди раҳбарлар томонидан ўз мансаб ваколатини суистеъмол қилиш ҳолатларига йўл қўйилганлиги оқибатида фермер ҳўжаликларининг қонун билан қўриқланадиган манфаатларига жиддий эътибор берилганлиги ачинарли ҳолдир.

Бу соҳада ўтказилган мониторинг ва таҳлилий текширишларда жами 297 та прокурор назорати ҳўжатлари қўлланилиб, шундан қўпол қонунбузилиши ҳолатлари юзасидан 5 та жиноят иши қўзғатилган.

Барча соҳаларда мулкий дахлсизликни таъминлаш иктисодиётни эркинлаштириш, маҳалла юришувчи субъектларнинг манфаатларини ишончли ҳимоя қилиш ислоҳотларимизнинг изчиллигини кафолатлайди. Шу босқидан вилоятда фермерлик ҳаракатини ривожлантириш, уларни қўллаб-қувватлаш ҳамда ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш масалалари прокуратуранинг доимий эътиборида бўлиб келмоқда.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан 2010 йил давомида фермер ҳўжаликларига 457,6 гектар ер майдонлари, 68 тоннадан ортқ минерал ўғитлар, 27,4 тонна нефт маҳсулотлари, 1,7 тонна урулқ чигит ва 3,5 тонна омухта ем, 36 та ҳолатда

қишлоқ ҳўжалиги техникалари, 3,3 млн. сўм банк кредити, 18,7 млн. сўм нақд пул маблағлари ва 11,9 млн. сўм иш ҳақлари, 2,5 млн. сўмлик дебиторлик ва 3,2 млн. сўмлик кредиторлик қарзларини ундиришда ҳамда 3 та фермер ҳўжалигига белгиланган тартибда рўйхатдан ўтиш ва банкда ҳисоб-рақамини очишда қонун асосида амалий ёрдам кўрсатилган. Шунингдек, 124 та тадбиркорлик субъектларининг 1,9 млрд. сўмлик дебиторлик қарзлари судга ариза киритиш орқали ундириб берилиши таъминланган.

Қишлоқ ҳўжалиги соҳасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва профилактика қилиш мақсадига оммавий ахборот воситалари орқали мунтазам тарғибот тадбирлари ўтказиш билан бирга, фермерлар, қишлоқ ҳўжалигида банд бўлган аҳоли ва фуқаролар билан бевофат суҳбатлар, ҳуқуқий тушунтиришлар олиб бориш вилоят прокуратураси органларининг доимий эътиборида.

Хусусан, ҳисобот даврида вилоят прокуратураси органлари томонидан қишлоқ ҳўжалиги соҳасида 1334 тадан ортқ тарғибот тадбирлари амалга оширилган. Мамлакатни модернизация қилиш, иктисодиёт ва социал соҳаларни ислоҳ этиш юзасидан олдимизга қўйилган вазифалар қўламини кенг. Уни изчил амалга ошириш прокуратура органлари ҳодимларининг ҳам зиммасига масъулиятли вазифалар оқлайди.

Ўзбекистон Республикасининг "Прокуратура тўғрисида"ги Қонунига мувофиқ, жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш ишлага иштирок этиш прокуратура органлари фаолиятининг асосий йўналишларидан бири сифатида белгиланган.

Илмий-амалий конференция

С.ЖўРАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси ҳарбий прокурорининг катта ёрдамчиси

Барчамизга маълумки, давлатимиз раҳбари Ислам Каримов 2010 йилнинг 12 ноябрь куни бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг Қўшма мажлисидаги "Мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" номли маърузасида келажакда давлат ҳокимияти ва бошқарувини янада демократлаштириш, суд-ҳуқуқ тизимини, ахборот соҳасини ислоҳ этиш, сайлов қонунчилиги, фуқаролик жамияти институтларини ривожлантириш, иктисодиётни либераллаштириш каби муҳим устувор вазифаларни белгилаб берган эътибор.

Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси томонидан мазкур Концепцияда тақлиф этилган ўзгаришларнинг мазмун-моҳияти ва уларнинг долзарблигини ҳарбий хизматчилар ва фуқароларга етказиш Олий Мажлиси Сенати аъзолари, Қонунчилик палатаси депутатлари, турли соҳа профессор-ўқитувчилари иштирокидаги илмий-амалий конференциялар, семинарлар ва давра суҳбатлари ўтказиш орқали амалга ошириб келинмоқда.

Жумладан, Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг Олий Мажлиси қонунчилик палатасидаги фракцияси билан ҳамкорликда 2011 йилнинг 28 февраль куни Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлар акаде-

мияси мажлислар залида "Мамлакатни ислоҳ этиш ва модернизация қилиш йўлидаги ислоҳотлар ва уларнинг мазмуни" мавзусида илмий-амалий конференция ўтказилди.

Илмий-амалий конференцияда сўзга чиққанлар Ўртбошимиз Ислам Каримовнинг "Мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" мавзусида қилган маърузасининг мазмун-моҳиятини, давлат ҳокимияти ва бошқарувини янада демократлаштириш, суд-ҳуқуқ тизимини, ахборот соҳасини ислоҳ қилиш, сайлов қонунчилиги, фуқаролик жамияти институтларини ривожлантириш, иктисодиётни либераллаштириш борасида мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар, Ўзбекистоннинг иктисодиёт, маънавий ва сиёсий салоҳияти, мустақиллик даврида эришилган асосий ютуқлар ва уларнинг аҳамияти, Куролли Кучлар тизимида амалга оширилаётган ислоҳотлар ҳусусида батафсил тушунтиришлар берилди.

Шу билан бирга, илмий-амалий конференцияга қатнашган Куролли Кучлар академияси тингловчилари маърузачилардан ўзларни қизиқтирган саволларга тўлақонли жавоб олишди.

Фуқаролик бурчимиз

Жамият тараққийига, унинг маънавий-ахлоқий асосларига зиддан зарар етказувчи иллатлардан бири порахўрлик экани маълум. Шу боис, ҳар қандай тараққийпарвар жамият, давлатда бу иллатга қарши жиддий кураш олиб борилади. Республикада ҳам жиноятчиликнинг бу кўринишига қарши кескин кураш олиб борилаётганига қарамай, ҳамон турли соҳа ва идораларда порахўрликка қўл уриш ҳолатлари учраб турибди.

Куйида ана шундай икки ҳолат тафсилотига қисқача тўхталмиз.

Тошкент шаҳар Садио, хизмат кўрсатиш соҳаси ва ҳалқ истеъмолчи моллари ишлаб чиқариш Департаментининг Шайхонтоҳур туман бошқармасида бош мутаассис Ла-возимда ишлаб келаётган Ж.Қобилов (исм-фамилиялар ўзгартириб берилмоқда) нафсини жилавлай билганида бу соҳада ҳали узоқ ишлаши, эҳтимол бундан-да масъулиятли вазифалар унга ишончи топширилиши ҳам мумкин эди. Бироқ у бошқача йўл тунди.

Ўтган йилининг ёзида, аниқроғи 3 июль кунининг хузурига бир аёл келиб, ултуржи савло билан шуғулланиш ниятида фирма ташкил этмоқчилигини айтди.

— Ултуржи савло учун лицензия олиш бироқ мураккаб, бунинг учун зарур ҳужжатларни йиғиб топширингиз керак бўлади, — дейди унга синончан назар ташлаган Ж.Қобилов.

— Хабарим бор, — дейди ўзини Н.Ирисметова деб таништирган аёл, — бунинг учун қандай ҳужжатлар топширишни кераклигини билмоқчимман...

— Қарши бўлмасангиз, бу ҳақда кабинетдан ташқарида, кўчага чиқиб гапашсак, — дейди Ж.Қобилов маънодор оҳангда.

Улар ташқарига чиққانларидан Ж.Қобилов мудоага кўчади:

— Сизга лицензия олишда ўзим ёрдан бераман. Керакли ҳужжатларни расмийлаштиришни ҳам зиммамга оламан. Фақат бунинг учун 1000 АҚШ доллар атишингиз керак бўлади.

Тадбиркор аёл лицензия олиш унчалик осон кечмаслигини тушуниб турган бўлса-да, очикдан-очик пора талаб қилган Ж.Қобиловга нима дейишни билмай қолади.

Аёлнинг иккиланаётганини кўрган Ж.Қобилов гапни қисқа қилади:

— Билиб қўйинг, бусиз ишингиз битмайди. Мен айтган суммани олиб келмасангиз лицензия ололмайсиз.

Начора. Аёл ўйлаб кўришни айтиб изига қайтади.

Аммо эртасига яна Ж.Қобиловга учрашиб, 1000 доллар эмас, 800 доллар бера олишини, қолганига қурби етмаслигини айтди. Ж.Қобилов тутган жойидан кесадиганлар тоифасидан экан, гапида туриб олади:

— Минг доллардан камига ишингиз битмайди. Фақат овора бўлганингиз қолади.

Иложсиз қолган аёл ҳафсаласи пир бўлиб, айтилган пулни топиш ҳаракатига тушади. Бироқ, ўйлаб-ўйлаб бир қарорга келади: у бошқарма ходими пора талаб қилаётгани, унинг ноқонуний хатти-ҳаракати учун қонуний чора кўришни сўраб ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органга ариза билан мурожаат қилади.

Фуқаро Н.Ирисметованинг мурожаати юзасидан ўтказилган тадбир давомида Ж.Қобилов Тошкент шаҳар прокуратураси ва ИИБ теzkор ходимлари томонидан жиноят устида қўлга олинган.

Жиноят ишлари бўйича Шайхонтоҳур туман судининг ҳукми

Иzzатилло БОЗОРОВ,
Тошкент шаҳар прокуратураси
АМИБ терговчиси

билан тамагир Ж.Қобилов тегишли жазосини олди.

Иккинчи ҳолат эг оғриқли муаммо — таълим тизимидаги порахўрлик жиноятига дахлдор.

Маълумки, ҳозирда баъзи умумтаълим мактаблари қошида нодавлат таълим муассасаси — махсус ҳарбийлаштирилган синфлар ташкил этилган.

Пойтахтимизнинг Яккасарой туманида жойлашган умумтаълим мактаблардан бирида шартнома асосида фаолият юритиб келган ана шундай ўқув марказига ўғлини жойлаштириш мақсадида келган Л.Халиеванинг ҳафсаласи пир бўлади. Сабаби, ушбу ўқув-методик марказ директори М.Исроилов фарзанди шу муассасида ўқишини истаётган аёлдан 300 АҚШ доллари миқдоридан пора сўрайди.

Бундай тамагирик жазосиз қолмаслиги керак, деган тўхтамга келган Л.Халиева тегишли тартибда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органга мурожаат қилади.

Унинг аризаси юзасидан ўтказилган теzkор тадбир жараёнида тамагир директор жиноят устида қўлга тушиди. Унга нисбатан ҳам суд қонуний ҳукм чиқарди.

Хулоса ўрнида шундай айтиш керакли, порахўрлик иллатига қарши кураш нафақат ҳуқуқ-тартиб орگانлари зиммасидаги вазифа, балки умумжамият иши ҳамдир. Бу иллатга қарши самарали кураш олиб бориш ҳар бир фуқаронинг фаоллиги, ҳуқуқий маданияти билан ҳам боғлиқ. Порахўрликка, у қандай кўринишда бўлишини қатъий назар муросасиз бўлиш ҳар биримизнинг фуқаролик бурчимиздир.

Мана бир неча йилдирки, умрим шу панжа-рдада ортида ўтиб, озоқликнинг нақадар буюк неъмат эканлигини ич-ичимдан ҳис қилиб турибман.

Оилада кенжа фарзандман. Икки опам, уч акам бор. Ота-онам ўқимишли бўлганликлари учун, биз фарзандимиз таълим олишимиз учун, ўзлари емай-елириб, киймай-кийдириб, опа-акаларимнинг турли соҳалар бўйича ўқитишди. Шулар қаторида мени ҳам келажакда оиласига, маҳалласига, қолаверса, ўз Ватанига муносиб фарзанд бўлсин, дея дуога қўл очиб, эгу ниятлар билан бойтахтта — олий ўқув юртига жўнатилди. Қарангки, омадлик chopи, ўша йиллик ўқишга қабул қилингим. Ўша давларда дунёда мендан бахтлироқ одам йўқ эди гўё. Севинчим ичimgа ситмас, таниш-билишларга ўқишга кирганлигимни айттар эдим.

Ана шундай бахтиёр кунларимдан қувониб, ўқиб юрган кезларимда нима бўйича-ю сохта, ёлгон сўзларга учиб, норасмий диний экстремистик "Вахҳобий"-лик оқими йўлига кириб қолдим.

Олдига ҳаммаси бир маромада кетаётган эди. Ўзларини "қиематлик дуст" деб таништирган бирорларин билан тез-тез учрашиб турардик. Хафтала бир-икки мартаба дарсилар ташкил этилар, унда бошқаларни ҳам шу оқим йўлига даъват қилиб, ўз сафимизни кенгайтириб боришимиз ҳақда сўхбатлар бўлиб турарди.

Мен эса кунин келиб бу қилаётган хатти-ҳаракатларим мени оиламга, маҳалламга, қолаверса, Ватанimgа қарши қилиб қўйишни асло тушуниб етмас эдим. Ота-онам ўғлимиз олийтоҳта ато бахорларда ўқиб, намунали ҳуққи билан бошқа ўртоқларига ўрнак бўлиб юрганидан деганларидан, мен ўз сохта юғларим билан овора эдим...

Жиноят жазосиз қолмайди, деганларидан мен ҳам қўлимизга яраша жазоимни олиб, олий неъмат бўлган озоқликдан бир неча йилга маҳрум этилдим. Энг ачинарлиси, озоқликдан маҳрум этилганимга қарамай, етарли ҳаёт тажрибасига эга бўлмаганлигим, қолаверса, илмизлигим туйғайли бир неча йиллар шу норасмий оқим йўлини тўғри деб келдим.

Шунчалик мутаассиб бўлиб қолгангидан ҳеч бир насихатни тушунишни хоқимас, ота-онамининг зорлиниб қўйс-ўйс тўқишлари-ю, опа-акаларимнинг панд-насиҳатлари ҳам мента зарарчалик кор қилмас эди. Ҳатто гулдек умрим хаозн бўлиб, озоқликдан маҳрум этилганим ҳам мени бу йўлдан қайтарилганга тўсик бўла олманган эди.

Мана, минг шуқурлар бўлсинки, "ҳечдан кўра кеч" деганларидан, ҳақиқий тўғри йўлни жуда-жуда кеч бўлса-да топдим. Кеч бўлса ҳам секин асталлик билан соф Ислом дини қанақа бўлиши кераклигини тушуниб етдим.

Адашганлар қисмати

Албатта, бу тўғри йўлни тушуниб етиш мен учун осон кечмайди. Мен жазо муддатимни ўтаётган муассаса, яъни подполковник Гадов Холмурод Жалолович раҳбарлик қилаётган 36-жазони ижро этиш колониясида қўйилган тартиб-интизом, қолаверса, ушбу колонияда зимат қилаётган ходимлар томонидан мунтазам равишда олиб борилган тарбиявий тушунириш ишлари, айниқса, туркум бошлиқларнинг мендек ўта оғир жиноят содир этган маҳкум билан қайгули кунларимда ҳам, шоду-хурам кунларимда ҳам ҳамлард бўлиб ҳам ота, ҳам она ўрнида бизга тўғри йўлни топишимизда кўмаклашишди.

Таъсирга сазовор томонларидан ана бири, Навоий вилояти Кармана тумани "Қосир Шайх" жомеъ масжиди бош имом хатиби Дилшод Эргашев ҳар ойда ташриф буюриб, бизнинг тоифадаги маҳкумларга Ислом дини, динимиз тарихи ва буюк аждодларимиз тарихи ҳақда гапириб, "Ҳизбут таҳрир", "Вахҳобий", "Акроми" каби норасмий оқимларнинг йўли Ислом динига мутлақо зид эканлигини тушунириб бориши ва маҳкумлардан тушган саволларга тўғри ва содда қилиб, илмий асосда тушуниришлари бўлса, ана бир томондан колониямиз кутубхонасида мавжуд бўлган диний китоблардан Шайх Муҳаммад Солиқ Муҳаммад Юсуфининг "Дин насихатдир", "Васатия-ҳаёт йўли", "Ҳаёт ва халиф" китобларини муттасил ўқиб борганим, танлаган йўлимнинг қанчалик хатарли эканлигини тушуниб олишимга имкон яратди.

Хулоса ўрнида шундай алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиманки, ҳали ҳануз мана шундай мутаассиб оқимлар йўлини тўғри деб, ўзларининг ёш умрларини панжа-рда ортида ўтказаятган ва бунинг оқибатида ота-оналарининг оху-зор чекиб, натижада оғир хасталикларга дучор бўлиб қолишига сабабини бўлиб қолаётганлар бир ўйлаб кўришса, фойдалан холи бўлмасди.

Чунки, ҳақиқат олдига, тақдиримиз эса ўз қўлимизда.

Маҳкум **Ажор НАМОЗОВ**нинг сўзларини 36-ЖИЗК Тарбиявий бўлим бошлиғи, капитан **Р.МУХТОРОВ** оққа қийрди.

Фирибгар ва товламачининг гаразли мақсадини тушуниб олиш учун инсонга фаҳм, ақл-нароқ берилаган. Яна ҳам аниқроғи, бугунги теzkор замонимизда ҳуқуқий саводхонлик кўп нарсани ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Фирибгар ёҳуа товламачи ҳар қандай ишга киришар экан, аввало, ўзгалар ҳисобига манфаат кўришни хоҳайди. Бунинг учун барча алдов тўрларини ёзиб, унга қурбон туширишни хоҳайди. Ишончга қирани ва охи-оқибата ишончини суиестемол қилиб, кимндилр чув туширади. Агар сиз ўз ҳуқуқингизни яхши билсангиз нима-нинг қонунга тўғри келишини-ю, нимаининг қонунга зид келишини дарҳол англайсиз. Ноқонуний иш учун жавобгарлик борлигини тушуниб етасиз. Фирибгар ёки товламачининг тўғрига ҳеч қачон илмингиз

Алдов тўрига илинганлар

Хушнур МАКСУДОВ,
Навоий вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Афсуски, одамлар орасида фирибгарнинг ёлгон ваъдаларига ишониб, алданиб қолганлар анча-мунча учраб туради.

Зарафшон шаҳрида яшовчи, 3-сонли Тиббиёт-санитария қисмида ишлаган Гулсара Сарбаева ва унинг жиний шериклари Пердегул Маханбетова ва Одил Тошевлар фирибгарлик, яъни алдов, ишончини суиестемол қилиш йўли билан ўзгаларнинг мол-мулкни қўлга қиритиш жиноятини содир қилган.

У фуқаро М.Қаҳҳоровга "қора бозор"дан арзон нарҳда ҳар бир АҚШ доллари 1600 сўмдан олиб беришни ваъда қилиб, 2009 йил 15 сентябрда 5 млн. 760 минг сўм, 25 сентябрда 4 млн. сўм пуллари билан ва 15-20 кун ичида 6100 АҚШ доллари алмаштириб беришни ваъда қилган.

Г.Сарбаева М.Қаҳҳоровдан фирибгарлик билан юқоридаги жами 9 млн. 760 минг сўм пулни олғач, жиний шериги ў.Исрофиловдан ноқонуний равишда ҳар бир АҚШ доллари 1950 сўмдан 5 минг АҚШ доллари алмаштиради ва ўз эҳтиёжларига ишлатиб юборади.

Аммо унинг фирибгарлиги бу билан тугамайди. Г.Сарбаева жиний шериги П.Маханбетова билан тил бириктириб, фуқаро А.Шаукебаевга "арзон нарҳда бандкада танишим орқали ҳар бир АҚШ доллари 1800 сўмдан олиб бераман" деб, 2009 йил октябрь ойида унинг 45 млн. сўм пулини тез кунларда 25 минг АҚШ доллари алмаштириб беришни ваъда қилиб, қўлга қиритади. Жиний шериги ў.Исрофиловдан ноқонуний равишда ҳар бир АҚШ доллари 2000 сўмдан алмаштириб олади ва ўз эҳтиёжлари учун ишлатиб юборади.

Г.Сарбаева жиний шериги О.Тошев орқали ҳам бир қанча кишиларни худди шундай фирибгарлик йўли билан чув туширган.

Хуллас, Г.Сарбаева ва унинг жиний шериклари ўнлаб кишиларнинг ишончини суиестемол қилиб, фирибгарлик йўли билан уларнинг мол-мулкни қўлга қиритиш жиноятини содир этганлар.

Қинғир ишининг қийғи қирқ йилдан кейин ҳам чиқади. Уларнинг жиний қилмишлари фож этилди ва суд олдида жавоб бердилар. Судланувчи Г.Сарбаева Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг тегишли моддалари билан айбдор деб топилиб, озоқликдан маҳрум этилди.

Судланувчилар ў.Исрофилов, П.Маханбетова ва О.Тошев ҳам ўз қилмишларига яраша тегишли жазо тайинланди.

Кармана тумани "Нарпай" кишлоқ фуқаролар йиғини, Т.Г.Фуфуров номли маҳаллада яшовчи Искандар Матлабов илгари судланмаган эди.

У ўзганин мол-мулкни фирибгарлик йўли билан қўлга қиритиш мақсадида 2008 йил октябрь ойида фуқаро Ш.Нозимов аздаб, ўзи яшаётган маҳалла хулуқидан уй-жой қуриш учун 0,6 сотих ер майдонини олиб беришни ваъда қилиб, унинг 10 млн. сўм пулини олади.

Бундан ташқари, И.Матлабов ў.Абдуллоев билан жиний тил бириктириб, "Нарпай" ҚФЙ, Т.Г.Фуфуров номли маҳалла хулуқидан уй-жой қурилиши учун деб 0,6 сотих ер майдонини Ш.Нозимовнинг турмуш ўртоғи З.Мусаеванинг номига расмийлаштириб бериш ва ноқонуний хатти-ҳаракатларини яшириш мақсадида Ш.Нозимовдан олган пул маблағларидан 200 минг сўмни ў.Абдуллоевга бериб, уй-жой ҳужжатларини сохташтиради. Ш.Нозимовга тақдим этади.

Аброр Ялгашев эса Нурота туманида яшаган. У 2010 йил март ойидан май ойининг ўрталаригача бўлган муддат давомида бошқалар билан (Н.Сатторова, М.Мардонваларга нисбатан амнистия акти қўланиб, жиноят ишининг уларга оид қисми туғатилган) жиний тил бириктириб, ўнлаб кишиларнинг ишончига кириб, пластик карточкаларидан пуллари 8-10 фоиз миқдориданги улшларини олиб қилиб, "нақдлаштириб бериш учун" деб қўлга қиритади. Жабрланувчилардан олинган пластик карточкалар ҳисобидан жами 46 млн. 587 минг сўм миқдордаги пуллари ўз эҳтиёжи учун ишлатиб юборган.

Фирибгарлик йўли қалтис йўл эканлигини А.Ялгашев мисолида ҳам кўриш мумкин. Унинг жиний қилмишлари суд мажлисида кўриб чиқилди. Судланувчи ЖК 168-моддаси 3-қисмининг "а" бандида кўрсатилган жиноятни содир этганликда айбдор деб топилиб, унга 5 йил муддатга озоқликдан маҳрум этиш жазоси тайинланди.

Сўзимизнинг бошида айтганимиздек, ҳар бир фуқаро ўз ҳуқуқини яхши билиб, фирибгарлик аралашган жойда, албатта, муаммо келиб чиқишини тушуниб етса, ҳеч қачон фирибгарнинг алдов тўрига тушиб қолмайди.

Хурматли юрtdошлар!

«Асака» банки (ОАЖ) жамoаси

**мунис онахонларимиз ва лoбар oпа-сингилларимизни
8 март – Халқарo хотин-қизлар куни билан табриклайди!
Шу муносабат билан сизларга қуйидаги янги муддатли
oмонат турларини таклиф этади**

Миллий валютадаги oмонат «БАҲОРГИ-1»

**Сақланиш муддати – 1 йил,
ҳар oйда қўшимча маблағлар
киритиш мумкин.**

**Ҳисобланган фoизлар oмонат
ёпилган (1 йилдан) дан сўнг
берилади.**

Хорижий валютадаги oмонат «АКТИВ-1» АҚШ доллариди

**Сақланиш муддати – 1 йил,
ҳар oйда қўшимча маблағлар
киритиш мумкин.**

**Ҳисобланган фoизлар oмонат
ёпилган (1 йилдан) дан сўнг
берилади.**

**Ушбу oмонат турларини банкнинг
барча филиалларида очиш мумкин.**

**Мурожаат учун:
«Асака» банк (ОАЖ)
филиаллари телефонлари:
120-39-81, 120-39-60, 120-39-63**

Филиаллар	Код	Телефон
Тошкент шаҳар филиали	371	120-83-13
“Автотранспорт” филиали	371	120-39-95
Шайхонтохур филиали	371	140-39-36
Юнусобод филиали	371	225-16-46
Сергели филиали	371	258-67-49
Тошкент вилоят филиали	371	120-84-13
Андижон вилоят филиали	374	224-40-96
Асака филиали	374	233-13-69
“Фарҳод” филиали	374	229-97-53
Фарғона вилоят филиали	373	224-70-83
Марғилон филиали	373	237-12-37
Олтиариқ филиали	373	432-10-11
Қўқон филиали	373	552-61-04
Наманган вилоят филиали	369	226-94-75
Навоий вилоят филиали	436	223-54-32
Зарафшон филиали	436	573-18-78
Бухоро вилоят филиали	365	223-71-94
Бухоро шаҳар филиали	365	770-11-27
Самарқанд вилоят филиали	366	231-08-86
“Афросиёб” филиали	366	234-17-96
Қашқадарё вилоят филиали	375	221-12-93
Сурхондарё вилоят филиали	376	770-82-12
Қорақалпоғистон филиали	361	223-72-47
Хоразм вилоят филиали	362	226-97-78
Сирдарё вилоят филиалаи	367	225-44-03
Жиззах вилоят филиали	372	226-43-11

**«Асака» банки (ОАЖ) сармоянгизнинг сақланиши ва кўпайишини кафолатлайди.
Барча oмонатларингиз Фуқароларнинг банклардаги oмонатларини кафолатлаш
фонди томонидан кафолатланади.**

Сизнинг oмонатларингиз:

- солиқлар ва мажбурий тўловлардан oзод;
- маълумотлари сир сақланиши тўлиқ кафолатланади;
- эгалик ва тасарруф ҳуқуқи ўз ихтиёрингизда;
- миқдори чекланмаган.

"МИКРОКРЕДИТБАНК"

очиқ акциядорлик тижорат банки

2011 йил — "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" муносабати билан

"Микрокредитбанк" очиқ акциядорлик тижорат банки
"Қишлоқдаги энг яхши бизнес лойиҳа"
танловини ЭЪЛОН қилади.

Танловда тадбиркорлар:

- ✓ замонавий ва инновацион технологиялар асосида сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ташкил этиш;
- ✓ қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш;
- ✓ хизмат кўрсатиш ва сервис;
- ✓ касаначилик

ва бошқа йўналишларда сифатли маҳсулотлар билан мамлакатимиз ички бозорини тўлдиришга, шунингдек уларни четга экспорт қилишга йўналтирилган лойиҳалари билан иштирок этишлари мумкин.

Лойиҳалар "Микрокредитбанк"нинг барча филиалларида қабул қилинади.

Ғолибларни қимматбаҳо совғалар кутмоқда!

Мурожаат учун телефонлар:

150-56-27, 273-0576.

Банклар – тадбиркорларнинг ҳамкори ва ишончли таянчи!

Барча фударолар, тадбиркорлар ва сармоядорлар диққатига!

"РЕСПУБЛИКА КЎЧМАС МУЛК БИРЖАСИ" ЁАЖ ВА УНИНГ ХУДУДИЙ ФИЛИАЛЛАРИ

Сизларни биржа тизимида мунтазам равишда очиқ-ошқора ўтказиладиган биржа, электрон ва аукцион савдоларида иштирок этиш ҳамда 2011 йил - "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" Давлат дастури асосида Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати томонидан яратилган барча имтиёз ва имкониятлардан фойдаланган ҳолда ўз бизнесингизни юритишда зарур бўлган мулкларни харид қилишингиз учун таклиф этади!

Савдоларда Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкни бошқариш давлат қўмитаси ва унинг ҳудудий бошқармалари, суд ижрочилари, суд бошқарувчилари, давлат корхоналари ҳамда бюджет ташкилотлари ва хусусий сектор вакиллари томонидан чиқарилган 3 300 дан зиёд умумий қиймати қарийб 91 млрд. сўмлик хусусийлаштириш дастурига киритилган давлат активлари, кўчмас мулклар, автомобилотранспорт воситалари, банкрот корхоналарнинг мулкий мажмуалари, хўжалик жамиятлари устав фондидаги улушлар, ишлаб чиқариш асбоб-ускуналари ва бошқа турли мулклар мавжуд.

"Республика Кўчмас мулк биржаси" ЁАЖ жамоаси йиллар давомида тадбиркорлик субъектлари учун биржа тизимида яратиб келинаётган қулайликлар ва имтиёзларнинг давоми сифатида 2011 йилда барча иш кунларини "Очиқ эшиклар кунини" деб эълон қилади.

Тадбиркорлар учун яна бир қулайлик. Олдиндан телефон орқали мурожаат этиб, ҳафтанинг дам олиш кунларига ҳам қабул белгилашингиз мумкин.

Маълумотлар учун манзил: Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Қорақамиш-1 кўчаси, 1А-уй;

тел/факс: 228-79-52, 228-80-26; вебсайт: www.rkmb.uz; e mail: rkmb@mail.ru;

БИРЖАНИНГ ИШОНЧ ТЕЛЕФОНИ: 228-88-05.

«Respublika Mulk-Auksioni» ДК Қорақалпоғистон Республикаси филиали очиқ аукцион савдосига таклиф этади!

2011 йил 4 апрель соат 11:00 дан бошлаб бошланғич баҳосининг ошиб бориши тартибидagi аукцион савдосига Нукус шаҳри, Турон кўчаси, 57-уйда жойлашган Қорақалпоғистон Республикаси Божхона бошқармасига қарашли автотранспорт воситалари кўйилади.

1996 йилда и/ч "УАЗ-31512", д/р 23АС406, капитал таъмир талаб, бошланғич баҳоси - 363 200 сўм.

1996 йилда и/ч "ВАЗ-21061", д/р 23АС412, капитал таъмир талаб, бошланғич баҳоси - 1 021 500 сўм.

1996 йилда и/ч "ВАЗ-2106", д/р 23АД366, капитал таъмир талаб, бошланғич баҳоси - 1 021 500 сўм.

1995 йилда и/ч "ВАЗ-212130", д/р 23АС411, капитал таъмир талаб, бошланғич баҳоси - 754 775 сўм.

1995 йилда и/ч "ВАЗ-212130", д/р 23АС409, капитал таъмир талаб, бошланғич баҳоси - 754 775 сўм.

Шунингдек, шу кунини Тахياتош шаҳри, Вабаев кўчасида жойлашган Тахياتош шаҳри Тиббиёт бирлашмасига қарашли 1997 йилда и/ч "Дамас" русумли, д/р 23АС056 бўлган капитал таъмир талаб автотранспорт воситаси аукцион савдосига кўйилади, бошланғич баҳоси - 480 600 сўм.

Аукцион савдоси Нукус шаҳри, А.Темур кўчаси, 112А-уй, Қ.Р.ДМҚ биноси мажлислар залида бўлиб ўтади. Аукцион савдосида қатнашиш учун аризалар дам олиш кунларидан ташқари соат 9:00 дан 16:00 гача қабул қилинади. Талабдорлардан аризаларни қабул қилиш савдо бошланишдан 3 соат олдин тўхтатилади. Ушбу кунда сотилмай қолган автотранспорт воситаларининг такрорий аукцион савдолари 19 апрель, 4, 19 май кунлари соат 11:00 да бўлиб ўтади.

Талабдорлар закат пули тўғрисидаги келишувни имзолагандан сўнг, транспорт воситалари бошланғич баҳосининг 50 фоизи микдорда "Respublika Mulk-Auksioni" ДК Қорақалпоғистон Республикаси филиалининг АТИБ "Ипотека" банкдаги МФО:00621, СТИР:206761326, 20210000804537599006 ҳисоб рақамига закат пулини тўлашлари ва кўйида кўрсатилган ҳужжатларни топширишлари керак: юридик шахслар давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳнома нусхасини, жисмоний шахслар паспорт нусхаси, закат пули тўланганлиги ҳақида тўлов ҳужжати нусхаси, ваколатли шахс қатнашса, ўрнатилган тартибда расмийлаштирилган ишончнома. Қўшимча маълумот олиш манзили: 230100, Нукус шаҳри, А.Темур кўчаси, 112А- уй, 4-қават, 406-хона. Телефон/факс: 8(361) 770-64-01, 515-30-40 Email: info@mulk.uz

«Aktiv Broker» ДК биржа савдоларига таклиф этади!

2011 йил 4 апрелда "Тошкент шаҳар Мушцинал биржа маркази" МЧБнинг биржа савдоларига чиқарилган давлат корхоналари, объектлари (улус, мол-мулклар) рўйхати					
№	Мулкнинг номи	Баланс савдоловчининг номи ва манзили	Мулкнинг манзили	Давлат активининг қисқача тавсифи	Мулкнинг бошланғич нархи (сўм)
1	Бекобод шаҳри, "Цементчилар" маҳалласида жойлашган "Ура-Теп" бопхона пости биноси.	Давлат Божхона қўмитаси Тошкент вилояти бошқармаси, Тошкент шаҳри, Р.Салиева кўчаси, 7А-уй.	Тошкент вилояти, Бекобод шаҳри, "Цементчилар" маҳалласи.	Бопхона пост биноси 1993 йилда ишга туширилган. Бино ва иппотлар майдони 134,6 кв.м. Пост биноси 1 қаватли бўлиб, фундаменти кўйма бетон, деворлари хом гингдан, дераза ромлари тахтадан, том қисми шиферлиган.	5 915 190,0

Қўшимча маълумотлар ва савдолар учун "Aktiv Broker" ДК мурожаат қилишингиз мумкин. Тел. 233-52-45, 233-27-19, 233-38-69, Email: aktiv_broker@mail.ru, www.gki.uz, www.gki.org.uz, Манзил: Тошкент шаҳри, Бўзоров кўчаси, 10-уй, ҳамда ДМҚ Тошкент вилояти ҳудудий бошқармаси тел. 259-21-18

Ўтгавларнинг охирати обод бўлсин!

Фаргона вилоят прокуратураси жамоаси вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи Нурмат Сулаймоновга қизи **Нилуфар СУЛАЙМОНОВА**нинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Эъзога муносиб

Меҳнаткаш ва самимий инсон, прокуратура фахрийси Турсуной Қозирова муборақ 75 ёшни қаршиламоқда.

Турсуной опа 36 йилдан ортқ иш фаолияти давомида, жумладан, 20 йилга яқин прокуратура органлари тизимида, яъни Андижон ва Наманган вилоят прокурорларининг ёрдамчиси, Республика прокуратурасида бўлим прокурори ҳамда қатта прокурори лавозимларида самарали хизмат қилиб, шарафли меҳнат йўлини босиб ўтди.

Турсуной опа кўп йиллик амалий иш тажрибаси, меҳнатсеварлиги, теран билими, шоғирдларига бўлган ғамхўрлиги, самимийлиги билан ҳамкасблар хурмати ва эъзозига сазовор бўлди. Изланувчанлиги, ташаббускорлиги, бурчга салоқати, фидойилиги билан жамоатчилик орасида ҳурмат қозонди.

Кўп йиллик меҳнатлари ҳуқуқимиз тўғрисида муносиб баҳолалиб, "Ўзбекистон Республикасида қизларнинг қўлини қўриқмоқчилик ордени" билан таърифланди.

Турсуной опа айни пайтда невар ва чеварлар даврасида қарилқаштини сурмоқда.

Хурмати Турсуной Салоҳитдиновна, бугунги шодиена кунда Сизга ва оила-аъзоларингизга мустақкам соқлик, оилавий товуқлик, ҳонадонингизга тинчлик-хотиржамлик, файзу барақа тилайми!

Юрт тинчлиги учун

Юрт осойишталиги йўлида фидойилик қўрсатган инсонлардан бири, прокуратура фахрийси Олим Мухомедов кутулғ 70 ёшни қаршиламоқда.

Олим Мухомедович 40 йилдан ортқ иш фаолияти давомида, жумладан, 20 йилга яқин прокуратура органлари тизимида, яъни Андижон ва Наманган вилоят прокурорларининг ёрдамчиси, Республика прокуратурасида бўлим прокурори, бўлим бошлиғи, Республика Адлия вазирлигида бўлим бошлиғи лавозимларида самарали хизмат қилиб, шарафли меҳнат йўлини босиб ўтди.

Иш фаолияти давомида меҳнатсеварлиги, изланувчанлиги, самимийлиги билан ҳамкасблари орасида хурмат қозонди. Тўғри йўлни кўрсатиб, виждондан ишлаганини ўргатган шоғирдлари бугун Республика маммурий органлар тизимида самарали меҳнат қилмоқда.

Олим Мухомедовнинг кўп йиллик меҳнатлари прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳолалиб, бир неча маротаба рағбатлантирилди.

Хурмати Олим Мухомедович, муборак 70 ёшингиз кутулғ бўсин! Сизга ва оила-аъзоларингизга সিҳат-саломатлик, ҳонадонингизга тинчлик-осойишталик, бахт ва омад тилайми!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийлари ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази

Мухаммад тинчлик тилмоли

Норбўта ҲОЗИЕВ, «Huquq»

Аёл — жамиятнинг гули. Унингсиз ҳаёт татимайди, турмуш фаромуш, маънисиз. У юриш-туришимизда, ҳаётимизда суянчиқ, меҳр маъбудаси, гўзаллик тилмоли. Бир қўли билан бешкичи тебратса, иккинчиси билан дунёни тебратишга қоқир, жисман нозик, маънан буюқ қудрат соҳибаси.

Б у ташбеҳларнинг ҳаётининг инъикоси сифатида мамлакатимиз мустақилликка эришган, Юртбошимиз раҳнамалигида аёлга муносабат давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Чунки башариятнинг кўксига эъзозлаб дунёга келтирган улуг зот — Она миллат тақдирига дахлдор. Конституцияимизнинг 46-моддасида ҳам хотин-қизлар ва эркаклар тенг ҳуқуқлиқлар, дейилган. Уларнинг жамиятдаги роли ва ижтимоий даражасини кўтариш мақсадида қўлбу норматив ҳужжатлар қабул қилинди.

Истиқлолнинг дастлабки кунлариданоқ Президентимизнинг "Ўзбекистон Республикасининг давлат ва ижтимоий қурилишида хотин-қизларнинг ролини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги, "Болали аёлларни давлат томонидан қўллаб-қувватлашни янада кучайтириш тўғрисида"ги, "Хотин-қизларнинг ижтимоий муҳофазасини кучайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ва бошқа Фармонлари эълон қилиниб, уларда хотин-қизларнинг давлат ва жамиятни бошқаришдаги иштирокини кучайтириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Ҳа, истиқлол даври жамиятида аёлларни улуғлаш, давлат томонидан уларнинг ижтимоий, иқтисодий, ҳуқуқий ва маънавий манфаатларини ҳимоя қилиш даври сифатида тарихга муҳланди. Яратганга шукрлар, бугун истиқлол фарзандалари бўлган қизларимиз дунёнинг исталган давлатига ўқиб, билим олиш ҳуқуқига эга ва шу ҳуқуқ шарафати билан қўлаб қўбилятли қизлар жаҳоннинг энг нуфузли ўқув юртимизда таҳсил олишмоқда. Бугун юртимизда ташкилотчилик, тадбиркорлик, ишбилармонлик қўбилятига эга хотин-қизлар жамиятнинг ҳар бир бўғинида ҳеч қандай тўсиқсиз эъзоз қилиниб ўрнини эгаллашлари тасвирланган. 150 нафардан ортқ иқтидорли қизлар Зулфия номидаги Давлат муқофотида сазовор бўлилар. Спорт соҳасида дейсизми, илм-фан соҳасида дейсизми, хотин-қизларимиз эришсанлар ютуқларини санаб адоқига стиш қийин.

Аёлларни буюқ келажак қурувчилари дегим келди. Чунки у, аввало, она. Аёл соғлом, ҳаётдан кўнгли тўқ бўлса, фарзандалари ҳам соғлом бўлади. Шу боис, мамлакатимизда аёлларга ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ эътибор, эъоз қўрсатилапти.

Аёл — Аллоҳ яратган мўъжизалар ичида энг маъсумаси. Аёл — ҳаёт бағишловчи, ғайрат-шижоат ундовчи, яхшиликка эш қилиб, эзгуликка элтувчи, кўнглилардаги губорлару қаҳарлару меҳр, муруватга ўтиргувчи куч. Аёл — Она, муқаддас зот. Келажак беланчагин, дунё бешигин тебратувчи у. Унинг билан мунавар олам. Аёл ана шундай сирли хилқатлар.

Шуро ҳукумати даврида "Биз аёлни озод қилдик", деб бугун дунёга жар солинган. Энди билсак, бу озодлик ва эрк аёлга эмас, колхоз даласига хизмат қилиб келган экан. Аёлларнинг шарм-ҳаё пардаси, келинликнинг муқаддас либослари улардан юлқиб олинди, оловга отилди-ю, шу заҳоти қўлларига тўртмон туққазилди. Радио-телевизор ва кинофильмлари "Мен бахтли лармақорман" деб қуйланаётган қўшиқларни тинглаганимда, санъаткорлар ўз оналари, опа-сингилларини масҳара қилаётгандек туоларди, менга. Ахир, саратоннинг саринида чанг ютиб, қаҳратоннинг совуғида муз қаттиб, далада кетмон чапаётган, асфальт қўқизаётган, қурилишда бетон қораётган, тонг сахарда кўча супураётган, завод-фабрикаларда энг "қора" ишларни бажараётган, боз устига бозор-учар халталарини кўтариб, бели майишгаётган аёлларни бахтли, озод, эркин деб бўлармиди?!

Ислол динида аёлларнинг оғир меҳнат қилиши қелганлар, улар илм ўрғанишга, бола тарбиялашга даъват этилган. Шарият қондаларида аёл киши, аввало, аёллигини — ибодатини, назокатини, одобу ҳулқини, ўз соғлигини асрамоғи керак, дейилади. Аёл, энг аввало, она эканлиги, ҳонадонимизнинг нури-ҳарорати, равнақи ва ниҳоят, бахт, ҳаёт манбаи эканлиги ўқтирилди. Қуръони Каримнинг Нисо сурасида ҳам аёл бешкич қилмаган! Бинобарин,

Мухаммад (с.а.в.) ўз ҳадисларида "Жаннат — оналар оғи остидадур", деганлар.

Тарихга бир назар ташласак, Туркистон халқларининг қўлаб қадимги ёзма ва оғзақи манбаларида аёлларнинг ижтимоий ҳаётдаги маъқеи юқори баҳолалиб, улар сеғви-муҳаббат бобида, оилавий турмушда эркаклар билан тенг бўлганликлари қайд этилган. Қадимги юнон тарихчиси Геродотнинг "Тарих" китобида қайд этилишича, Аҳмонийлар давлатининг асосини Кир II миллоддан аввалги 530 йилда Туронга бостириб кирганида Тумарис массажлар қабилисининг маликаси бўлган. Аёвсиз жангда унинг ўғли Спарангизни Эрон қўшинлари ҳийла йўли билан асир олишди. Ор-номусга чидамаган шаҳзода ўз жонига қасд қилади. Шунда ҳам Тумарис ўзини йўқотиб қўймади. Эрон шоҳининг ҳушомалларига учмай мамлакатни озодлиги йўлида курашиб, душман қўшинларини тор-мор қилади. Кири асир олиб, бошини танасидан жудо қилади ва уни қон тулдирилган мешга тикириди, "тириклигинда қонга тўймагандинг, мана энди хоҳлаганинча қон ичининг мумкин", дейди.

Орадан икки ярим минг йилдан ортқроқ вақт ўтган бўлсада, буюқ момозимнинг жасорати ва ҳарбий-сиёсий фаолияти тўғрисида халқимиз дostonлар битди, жангнома ва ривоятлар тўқиди.

Ҳа, Тумарис бўлиб юртини ёв босқинидан ҳимоя қилган, Бибихоним бўлиб қудратли мамлакатни бошқаришда Соҳибқирон Амир Темурдек буюқ зотта маслаҳатгўй бўлган, Нодиран даврон бўлиб Вағанга муҳаббат, ёрга салоқат ҳақида ёниқ шеърли сатрлар битган, Зебуноиса бўлиб юрт қайғусини чеккан момолаертизм ҳам оддий аёл, она эдилар. Улар ўзларининг мардлиги, оқила-ю фоздалиги, ўз халқига, юртига салоқати билан одамлар қалбидан мангу жи оқиллар.

Аёл ўзининг ғамхўрлиги, меҳрибонлиги, қалби дарелиги билан оиладаги, қолаверса, бутун жамиятдаги мувозанатни — поклик, ҳалоллик, самимият ва алолат муҳитида сақлаб туриш қудратига эга. Буну муҳтарамана оналаримиз, опа-сингилларимиз ва бошқа қалби дарё, меҳри уммондек чексиз аёлларимиз мисолда кўрамыз. Бу дунёда аёл чеккада турган бирор бир юмш бормикан? Туғилишда — доя, бешик бошида — алачи, боланинг оғи ерга етиб, кўлча думалатилганда новвой, совчи, янга, гўянда...

Туғилишдан ўлимга қадар юрилган барча йўлларда унинг меҳри нитоҳи, кўлининг тафти, кўнглининг завқлари бор. Аёл ўз зиммасиданги жаму юмушларини табиий қабул қилади. Агар жуда толиқиб кетса, мустаҳкамроқ деворга бирпас орқа бериб: "Онажоним-ей", деб қўяди. Бу билан у онасидан куч-қувват ол-

гандай бўлади-да, яна ўрндан туриб кетади.

Муҳтарамана онажонлар, қадрли опа-сингиллар, дилбар қизларимиз, севиқли ва вафодор жуфти-ҳалоларимиз! Сизлар билан ҳаётимиз гўзал, сизлар билан олам мунавар. Сизлар борсизки, қалбларда мудом меҳру муҳаббат атлағи соҳир тўйғу яяйди. Президентимиз таъкидлаганларидек, "Оилани ҳам, жамиятимизни ҳам бирлаштириш, унга фойдасиз қаратилган, ҳонадонларимизни меҳр-муҳаббат, фосат, эзгулик нури билан мунавар қиладиган зотлар ҳам анигла оналаримиз, мунис опа-сингилларимиздир.

Ахир билгилларнинг айтишларича, аёл Аллоҳ томонидан мукамал қилиб яратилган. Аёлнинг борлиги бахт, унинг яратилиши бахт. У мукамаллик тилмолидир. Оплоқ либосдаги шифокор аёллар, бошини танасидан жудо қилади ва уни қон тулдирилган мешга тикириди, "тириклигинда қонга тўймагандинг, мана энди хоҳлаганинча қон ичининг мумкин", дейди.

Орадан икки ярим минг йилдан ортқроқ вақт ўтган бўлсада, буюқ момозимнинг жасорати ва ҳарбий-сиёсий фаолияти тўғрисида халқимиз дostonлар битди, жангнома ва ривоятлар тўқиди.

Ҳа, Тумарис бўлиб юртини ёв босқинидан ҳимоя қилган, Бибихоним бўлиб қудратли мамлакатни бошқаришда Соҳибқирон Амир Темурдек буюқ зотта маслаҳатгўй бўлган, Нодиран даврон бўлиб Вағанга муҳаббат, ёрга салоқат ҳақида ёниқ шеърли сатрлар битган, Зебуноиса бўлиб юрт қайғусини чеккан момолаертизм ҳам оддий аёл, она эдилар. Улар ўзларининг мардлиги, оқила-ю фоздалиги, ўз халқига, юртига салоқати билан одамлар қалбидан мангу жи оқиллар.

Аёл ўзининг ғамхўрлиги, меҳрибонлиги, қалби дарелиги билан оиладаги, қолаверса, бутун жамиятдаги мувозанатни — поклик, ҳалоллик, самимият ва алолат муҳитида сақлаб туриш қудратига эга. Буну муҳтарамана оналаримиз, опа-сингилларимиз ва бошқа қалби дарё, меҳри уммондек чексиз аёлларимиз мисолда кўрамыз. Бу дунёда аёл чеккада турган бирор бир юмш бормикан? Туғилишда — доя, бешик бошида — алачи, боланинг оғи ерга етиб, кўлча думалатилганда новвой, совчи, янга, гўянда... Туғилишдан ўлимга қадар юрилган барча йўлларда унинг меҳри нитоҳи, кўлининг тафти, кўнглининг завқлари бор. Аёл ўз зиммасиданги жаму юмушларини табиий қабул қилади. Агар жуда толиқиб кетса, мустаҳкамроқ деворга бирпас орқа бериб: "Онажоним-ей", деб қўяди. Бу билан у онасидан куч-қувват ол-

Huquq yuridik gazeta Muassis: O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir: Jahongir MAKSUMOV Tahrir hay'ati: Abbosxon SANGINOV, Muxtor ZOIROV, Galnoza RAHIMOVA, Yusupboy GOIPOV, Svetlana ORTIQOVA, Baxtiyor NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari), Shavkat YODGOROV (mas'ul kotib)

Tahririyat manzili: Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy. Telefon: 233-98-40, 233-10-53. Faks: 233-64-85, 233-10-53. E-mail: info@huquq-gazeta.uz

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqdir qilimaydi va ogalariga qaytarilmaydi. Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farglanishi mumkin. «HUQUQ» matnialarini ko' chib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi. Tijorat material. Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas. Nashr ko'rsatkichi — 231 ISSN 2010-7617

Buyurtma j-1233. 35 029 nusxada bosildi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi. Sahifalovchi: S.BOBDOJONOV Navbatchi muharrir: G.HOJIBOYEVA Navbatchi: O'.DEHQONOV Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etiladi. Korxonamiz: Toshkent shahri, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy. Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00. Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9